

Sygn. akt III PK 127/19

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa C. Z.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "[...]" w G.

o odprawę emerytalną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29 września 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

z dnia 19 lutego 2019 r., sygn. akt VI Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki 1.350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację Spółdzielni Mieszkaniowej „[...]” w G. od wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 25 września 2018 r. w sprawie z powództwa C. Z. o odprawę emerytalną.

Sąd Okręgowy podzielił i uznał za własne ustalenia oraz rozważania prawne Sądu Rejonowego. Wskazał, że treść zawezwania do próby ugodowej została prawidłowo oceniona przez Sąd pierwszej instancji. Powódka w uzasadnieniu wniosku wskazała, iż domaga się kwoty 21.858,21 zł tytułem odprawy emerytalnej, pozwem natomiast dochodziła niższej kwoty - 20.636,26 zł, co jednak pozostaje

bez znaczenia dla rozstrzygnięcia. Istotne jest bowiem, zdaniem Sądu Okręgowego, iż doszło do przerwania biegu przedawnienia do kwoty żądanej. Powódka nie ma zaś obowiązku dochodzenia całej kwoty określonej w zawezwaniu do próby ugodowej. Mając na uwadze, iż stosunek pracy uległ rozwiązaniu 7 czerwca 2014 r., a zawezwanie do próby ugodowej wpłynęło do sądu 6 czerwca 2017 r., nie doszło do przedawnienia roszczenia i termin przedawnienia rozpoczął bieg na nowo (art. 124 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 92¹ k.p. w związku z art. 29 k.p., art. 123 § 1 pkt 1 k.c. i art. 124 k.c., a także na podstawie naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy: art. 233 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, polegającą na błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 92¹ k.p., art. 291 k.p., w związku z art. 300 k.p., art. 123 § 1 k.c. i art. 124 k.c. Zdaniem skarżącej wniosek o zawezwanie do próby ugodowej może prowadzić do przerwania biegu przedawnienia roszczenia, jeżeli w treści wniosku w sposób jednoznaczny oznaczono przedmiot żądania i jego wysokość. W rozpoznawanej sprawie doszłoby zatem do przerwania biegu przedawnienia, gdyby w zawezwaniu do próby ugodowej oraz pozwie złożonym w sprawie dochodzona kwota odprawy emerytalnej była taka sama. Stanowisko to potwierdza w ocenie skarżącej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2014 r., V CSK 274/13, do którego Sąd Okręgowy się nie odniósł. Ponadto w ocenie skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które wymaga rozstrzygnięcia:

1. Czy określenie użyte w wyroku Sadu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2014 r., V CSK 274/13 stwierdzające, że zawezwanie do próby ugodowej może prowadzić do przerwania biegu przedawnienia, jeżeli w treści wniosku w sposób jednoznaczny oznaczono przedmiot żądania i jego wysokość oznacza, iż we wniosku o zawezwanie do próby ugodowej i późniejszym pozwie o zapłatę odprawy emerytalnej musi występować tożsamość przedmiotu dochodzonego roszczenia i jednakowa wysokość dochodzonego roszczenia, w szczególności jeżeli tak w przypadku postępowania o zawezwanie do próby ugodowej i w postępowaniu

wywoławczym wniesieniem pozwu powódka reprezentowana jest przez profesjonalnego pełnomocnika.

2. Czy różnica wysokości dochodzonego roszczenia z tytułu odprawy emerytalnej i innych tytułów we wniosku o zawezwanie do próby ugodowej i późniejszym pozwie (dochodzenie dwu różnych kwot w każdym z postępowań i z różnych tytułów) powoduje przerwanie terminu biegu przedawnienia roszczeń z wszystkich tytułów i w pełnej wysokości.

3. Czy dochodzenie przez powódkę w zawezwaniu do próby ugodowej kwoty niższej od wyliczonej kwoty odprawy emerytalnej lub wręcz kwoty symbolicznej powoduje automatycznie przerwanie biegu przedawnienia roszczenia tak w zakresie ww. odprawy, jak też pozostałych roszczeń dochodzonych we wniosku o zawezwanie do próby ugodowej w świetle powołanego wyżej wyroku Sądu Najwyższego sygn. akt: V CSK 274/13.

Skarżąca podniosła także, że Sąd Najwyższy w wielu swoich orzeczeniach przedstawiał w podobnych sprawach odmienne stanowisko od zawartego w wyroku z dnia 16 kwietnia 2014 r., sygn. akt: V CSK 274/13, co wymaga ujednolicenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (398⁹ § 1 k.p.c.).

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o

charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolită i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571).

Przywołany przez skarżącą wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2014 r., V CSK 274/13, mający przemawiać za oczywistą zasadnością skargi, nie przystaje do rozpoznawanej sprawy z uwagi na odmienny stan faktyczny. Dotyczy on bowiem określenia dnia, od którego termin przedawnienia biegnie na nowo, w sytuacji, gdy postępowanie pojednawcze nie zakończyło się zawarciem ugody. Sąd Najwyższy odniósł się jednakże wprost do problemu prawnego będącego przedmiotem rozpoznawanej sprawy w wyroku z dnia 19 marca 2012 r., II PK 175/11, LEX nr 1164729. Roszczenia powoda dotyczyły niewypłacenia przez pracodawcę składnika wynagrodzenia za pracę zwanego bonusem rocznym. Powód domagał się zapłaty określonej kwoty pieniężnej - w próbie ugodowej 59.937,50 zł z odsetkami, a w pozwie - 49.999 zł. Sąd Najwyższy stwierdził, że przerwanie biegu przedawnienia z art. 295 § 1 k.p. dotyczy tej części roszczenia w znaczeniu materialnoprawnym, która została zgłoszona w zawezwaniu do próby ugodowej. W związku z powyższym rozstrzygnięcie o przerwaniu biegu przedawnienia z art. 295 § 1 k.p. jest uzależnione od ustalenia podstawy faktycznej roszczeń z pozwu i próby ugodowej. W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uznał, że oba roszczenia były oparte na tej samej podstawie faktycznej (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.). Pogląd ten znajduje również potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2009 r., II CSK 259/09, LEX nr 551105, w którym wskazano, iż zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg terminu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c., jedynie co do wierzytelności w zawezwaniu tym określonych, tak co do przedmiotu żądania, jak i wysokości. Nie przerywa zaś co do innych roszczeń, które mogą wynikać z tego samego stosunku prawnego, ani ponad kwotę w zawezwaniu określoną. Nie ma bowiem podstaw do tego, aby czynność zmierzającą do dochodzenia roszczeń jaką jest niewątpliwie zawezwanie

do próby ugodowej, w aspekcie zdarzenia przerywającego bieg terminu przedawnienia, traktować inaczej niż czynność polegającą na wniesieniu pozwu. Tymczasem nie budzi wątpliwości, iż przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przez wniesienie pozwu, następuje w granicach żądania pozwu.

Odnosząc się do drugiej z przywołanych podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zauważyć należy, że wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790). Chodzi o problem prawny, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018 r., I UK 268/17, LEX nr 2508639).

Postawione przez skarżącą pytania nie stanowią istotnych zagadnień prawnych. Nie odnoszą się one bowiem do konkretnego przepisu prawa, który wymaga interpretacji, ale do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2014 r., V CSK 274/13. Ponadto zagadnieniom tym nie sposób przypisać waloru nowości,

bowiem Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie odniósł się już do wskazanego problemu różnicy w wysokości dochodzonego roszczenia – we wniosku o zawezwanie do próby ugodowej i w pozwie o zapłatę - w przytoczonym już wyroku z dnia 19 marca 2012 r., II PK 175/11, LEX nr 1164729.

Podniesiona przez skarżącą okoliczność, że Sąd Najwyższy w wielu swoich orzeczeniach przedstawiał w podobnych sprawach odmienne stanowisko wymyka się ocenie Sądu Najwyższego. Skarżąca nie wskazała bowiem pozostających ze sobą w sprzeczności rozstrzygnięć, przez co brak jest podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o podstawę wskazaną w 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Na marginesie rozważań należy zauważyć, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt. 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt. 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990). Co jest sporne nie może być oczywiste (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, LEX nr 2159122; z dnia 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13, LEX nr 1771724).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.